

Bilag 2, nr. 13-2

Tjæreborg, Esbjerg Kommune

1 Forudsætninger for udlægget

Forudsætningen for udlægget er at bindinger i form af fredskov, beskyttelseszoner omkring gravhøje og beskyttet natur i tidligere gravesøer respekteres.

2 Baggrunden for udlægget

Ansøgning om udlæg af arealet

Tjæreborg Sten & Grus har foreslået udvidelse af graveområdet ved Tjæreborg med et areal der tidligere har været gravet, men hvor ansøger vurderer at der rester ca. 900.000 m³ sand. Kvalitetsmaterialerne i graven er tidligere udgravet, men de resterende forekomster kan anvendes til fyldsand og bundsikringsmateriale.

Tidligere gravesø hvor restforekomster ønskes udgravet

Vurderingen i forbindelse med udlæg i forslag til råstofplan 2012

Region Syddanmark medtog del af arealet som graveområde begrundet i udnyttelsen af restforekomster efter tidligere indvinding i tilknytning til eksisterende grusgrave. Det ansøgte område er justeret i forhold til de eksisterende graveområder, gravhøje og fredsskovarealer.

Regionsrådet fandt at forsyning med råstoffer fra graveområder ved Tjæreborg bør prioriteres højt på grund af nærheden til Esbjerg by, men at der er bindinger i form af fredskov, beskyttelseszoner omkring gravhøje og beskyttet natur i tidligere gravesøer.

Bemærkninger fra myndigheder af relevans for miljøvurderingen

Esbjerg Kommune mener ikke der i tilstrækkeligt omfang er redegjort for naturinteresser, og man betvivler at råstofkvaliteten står mål med naturinteresserne i området. Arealet der foreslås udlagt til graveområde der allerede tidligere har været gravet og er efterbehandlet. Der yngler bilag IV-arter i området og kommune stiller sig tvivlende overfor muligheden for at genoptage gravningen uden at forringe levevilkårene for bilag IV-arterne.

På baggrund heraf har Region Syddanmark indføjet følgende som forudsætning for udlægget:

".. at bindinger i form af fredskov, beskyttelseszoner omkring gravhøje og beskyttet natur i tidligere gravesøer respekteres."

Råstofplan 2012 for Region Syddanmark

3 Miljøvurdering af ansøgning om graveområde

Miljøvurderingen er udarbejdet på baggrund af indsendte ansøgninger i foroffentlighedsfasen til råstofplan 2012. Miljøvurderingen af forslaget skal ses i sammenhæng med miljøvurderingen af hele råstofplanen.

I henhold til lov om miljøvurdering skal der gennemføres en miljøvurdering af planer, der har en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovbekendtgørelse 936 af 24.09.2009, § 3 stk. 1. Det følger af bekendtgørelsens bilag 3 pkt. 19 at råstofplanen skal miljøvurderes. I råstofplanen indgår udlæg af råstofgraveområder. Nye udlæg af råstofgraveområder kan i sig selv indebære en væsentlig indvirkning på miljøet og skal derfor konkret inddrages i vurderingen. En sådan konkret vurdering beskrives i denne miljørapport, der indgår som bilag til den samlede miljøvurdering af råstofplanen.

Udgangspunktet for miljøvurderingen er det brede miljøbegreb som det fremgår af bilag 1 til lov om miljøvurdering. I henhold til kap. 7 stk. 2 skal miljøvurderingen indeholde oplysninger, der med rimelighed kan forlanges under hensyntagen til det trin i planhierarkiet som planen befinder sig på.

Der er screenet efter bilag 2, og det konkluderes at en særskilt behandling af området er nødvendig.

Der er foretaget en nærmere gennemgang efter punkterne i bekendtgørelsens bilag 1. En del af bilagets punkter vil dog ikke være relevante på det konkrete niveau. Oplysninger om klimatiske effekter og materielle goder er således ikke aktuelt for udlæg af det enkelte graveområde, men indgår i den samlede miljøvurdering af råstofplanen. Pkt. c, d, e og f, i bilag 1 fordrer en konkret gennemgang af forholdene i området.

Relevant for de konkrete område er endvidere pkt. g, foranstaltninger for at begrænse eller opveje evt. væsentlige negative indvirkninger. Eventuelle foranstaltninger er beskrevet under hvert opslag. Foranstaltninger der er afgørende for råstofindvinding i området sammenfattes i forudsætninger for udlægning af graveområdet i kapitel 2.

Barrierer for råstofindvinding i form af spredt bebyggelse, infrastruktur, beskyttede naturtyper og fortidsminder har betydning for den kommunale råstofsagsbehandling. De vil i de fleste områder ikke ligge til grund for afgrænsning af råstofgraveområder, medmindre der er tale om en særlig stor koncentration af barrierer og beskyttede områder.

Nøgle til oplysninger der skal gives i henhold til § 7 i lov om miljøvurdering

- Befolkningen og menneskers sundhed beskrives på kort 2 vedrørende beliggenhed af boliger og risiko for trafikulykker ved tung trafik til råstofgrave.
- Landskab, kulturarv og arkæologisk arv beskrives på kort 3 under landskabsinteresser (kirkeomgivelser og arkitektonisk arv er ikke aktuelt i relation til råstofindvinding).
- Internationale beskyttelsesinteresser, biologisk mangfoldighed, fauna og flora beskrives på kort 4 om naturinteresser.
- Vand og jordbund beskrives på kort 5 under vandmiljø.

3.1 Råstofindvinding

Kort 1 viser det ansøgte råstofgraveområde set i forhold til eksisterende graveområder samt tidligere og nuværende råstofgrave.

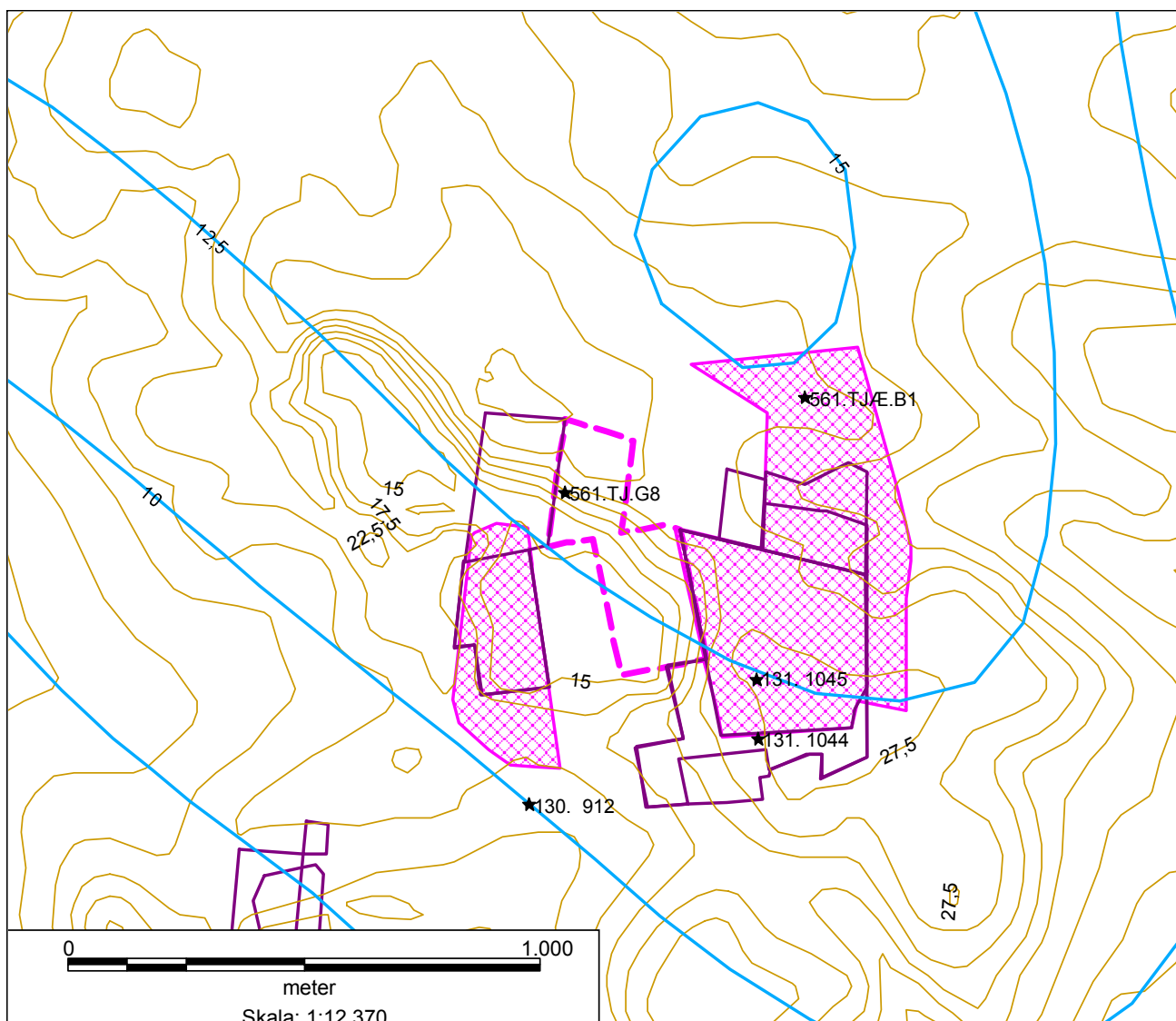
Kortet viser boringer der anvendes i råstofkortlægningen, og som er indberettet til GEUS (De nationale geologiske undersøgelser i Danmark og Grønland) samt supplerende råstofboringer. Desuden er de råstofgravbeskrivelser Ribe Amt har udført markeret.

På kortet er endvidere vist terrænkurver og grundvandspotentialet (overfladen af det primære grundvandsmagasin) der ligger 2-15 meter under terræn. Det betyder at eventuel råstofgravning vil ske både som tørgravning og vådgravning under grundvandspejl.

Forslag		Sikkerhed
Tjæreborg (ÆNDRET)		
Areal (ha)	5	
Sand, grus og sten i alt (1000 m ³)	263	3
Grus og sten > 2mm (1000 m ³)	60	3
Sand, grus og sten, udnyttelig del (1000 m ³)	149	3
Gravedybder	7-10 m	
Gravning under grundvand	ja	2
Anvendelse til fyldsand	ja	4
Anvendelse til bundsikring	måske	2
Anvendelse til stabilgrus	nej	3
Anvendelse til betonsand	ukendt	0
Anvendelse til betontilslag - sten	ukendt	0

Table 1. Råstofindvinding. Tabellen opsummerer forhold på arealet med væsentlig betydning for råstofindvindingen. Tallet i højre kolonne angiver en vurdering af hvor godt det pågældende forhold er dokumenteret. 0 betyder at der ikke er dokumentation, 1 angiver at forholdet kun i ringe grad er sandsynliggjort, mens 3 betyder at forholdet er veldokumenteret.

Råstofplan 2012 for Region Syddanmark

Kort 1. Råstoffer

Signaturer

Ansøgning til graveområde	Eksisterende råstofgrav
Råstofgraveområde	Terrænkurve
Råstofinteresseområde	Grundvandspotentiale
	Boring

3.2 Bebyggelse og infrastruktur

Det ansøgte graveområde ligger i tilknytning til eksisterende råstofgrave. Der ikke er bebyggelse indenfor 100 meter fra området. Der vil derfor ikke være miljøgener der adskiller sig fra de forhold der er kendte på stedet gennem den lange periode hvor der har været indvundet råstoffer i Tjæreborg.

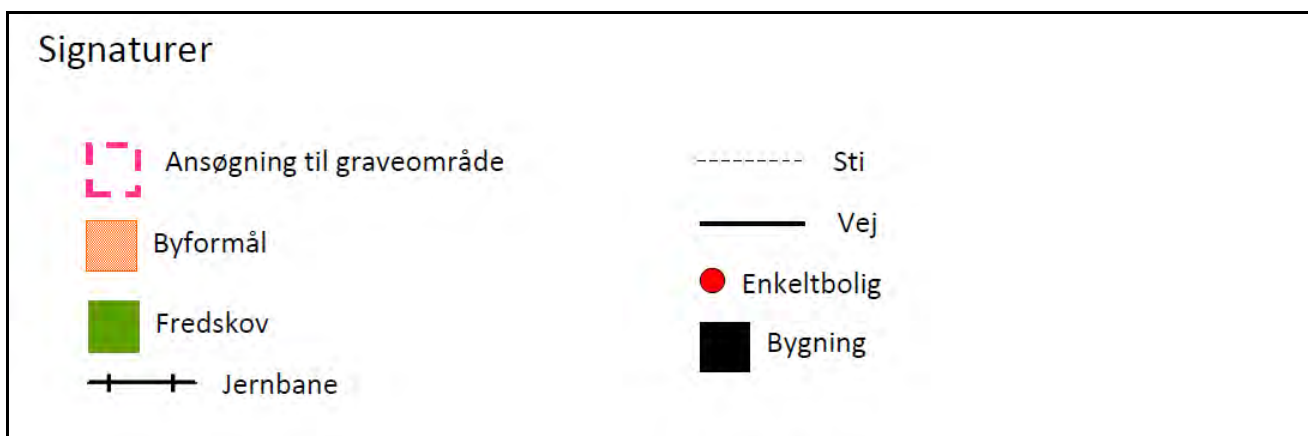
Området er udlagt til rekreative formål i Esbjerg kommuneplan for Solbjerg Plantage. Dette formål kan tilgodeses gennem efterbehandling af området til bynært rekreativt naturområde.

Dele af det ansøgte område er fredskov. Råstofindvinding forudsætter dispensation fra skovloven.

Adgang kan ske ad eksisterende grusvej til Tradsborgvej.

Kort 2. By og infrastruktur

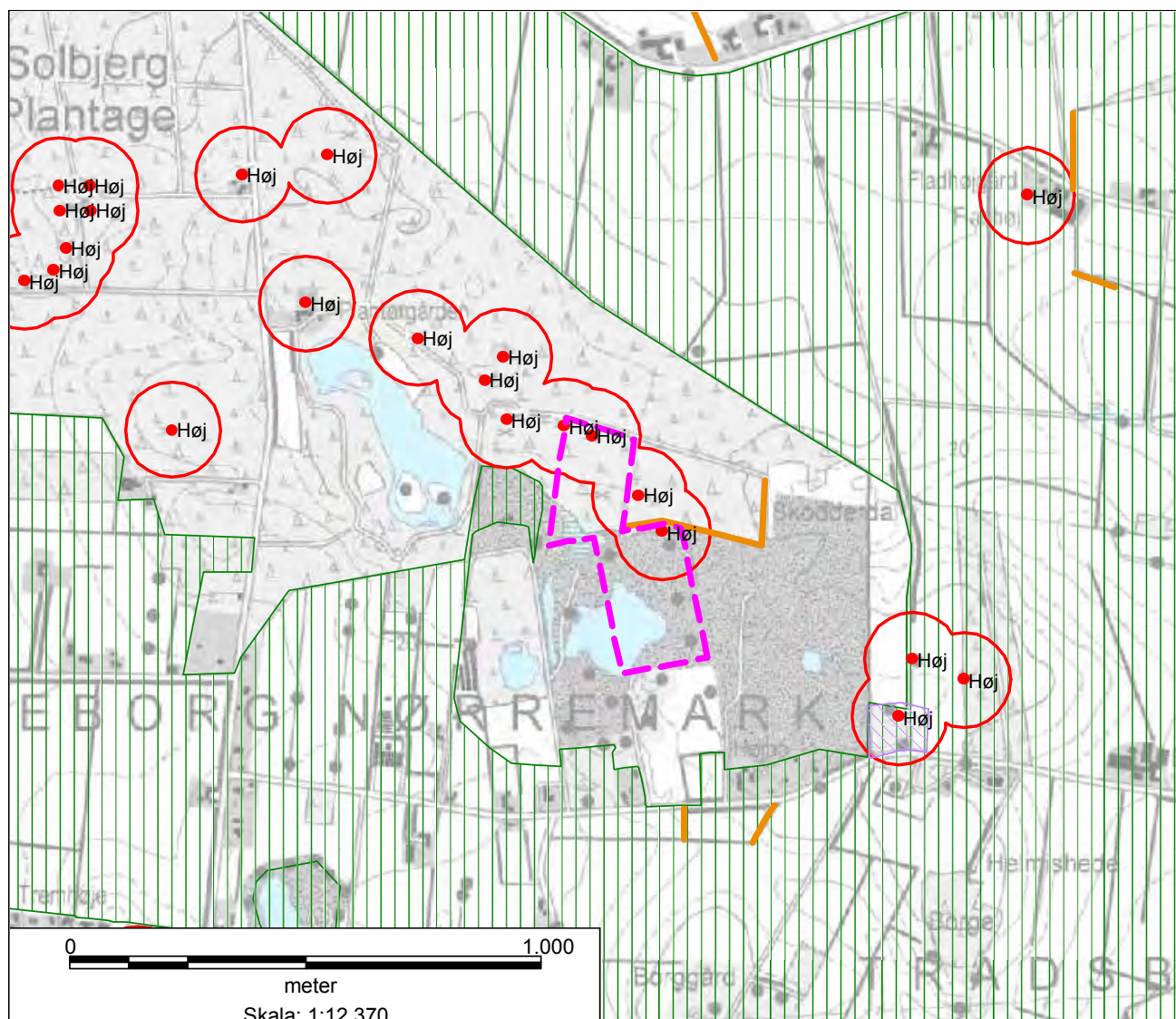
3.3 Landskab og fortidsminder

Det ansøgte graveområde omfatter fortrinsvis tidligere gravearealer med skrænter og en tidligere gravesø.

Gravhøje med 100 m beskyttelseslinjer berører det ansøgte areal. Indvinding på disse arealer forudsætter dispensation og eventuelt krav til reetablering af terrænet tæt på gravhøjene.

Tidligere gravesø

Kort 3. Landskab og fortidsminder

3.4 Naturinteresser

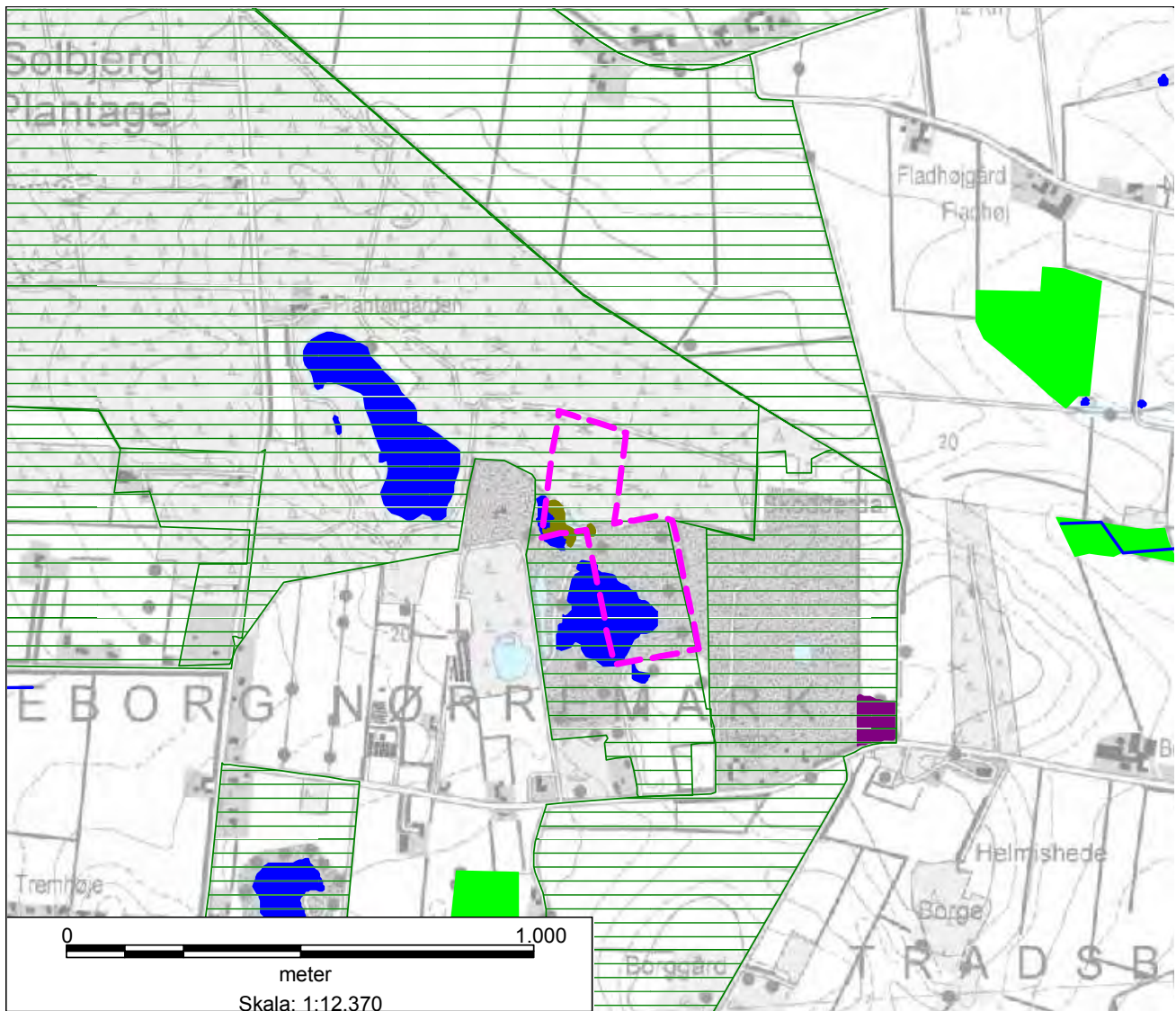
Det ansøgte graveområde ligger indenfor kommuneplanens udpegning af naturinteresser. Området er en del af Solbjerg Plantage, der er et stort skovområde med blandet skovbevoksning.

Graveområdets nuværende arealanvendelse er primært skov og udyrkede arealer. Derudover ligger der tre tidligere gravesøer samt en mose, der alle er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen blev besøgt af det tidligere Ribe Amt i 1998 og 1999. Mosen har en stor værdisætning. Ved mosen blev der ved Ribe Amts besigtigelse i 1998 observeret strandtudser (*Bufo calamita*), der er en Bilag IV-art. Bilag IV-arter er særligt beskyttede plante- og dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets Bilag IV. Arterne er beskyttet for at sikre, at yngle- og rastepladser ikke beskadiges eller ødelægges.

I maj 2008 var Miljøcenter Ribe på paddebesigtigelse i området. Miljøcenteret besøgte to områder i og omkring den største sø indenfor graveområdet. Der blev ikke observeret voksne individer ved besigtigelserne, men derimod haletudser af strandtudser (*Bufo calamita*), butsnudede frøer (*Rana temporaria*) og spidssnudede frøer (*Rana arvalis*). Den spidssnudede frø er som strandtudsen en Bilag IV-art, mens den butsnudede frø er en Bilag V-art.

Inden der gives en eventuel tilladelse til råstofgravning i området, forudsættes det undersøgt nærmere, om råstofgravning vil kunne medføre en negativ påvirkning af områdets bestand af Bilag IV-arter.

Råstofplan 2012 for Region Syddanmark

Kort 4. Naturinteresser

Signaturer		
	Ansøgning til graveområde	 Eng - §3
	Fuglebeskyttelsesområde	 Hede - §3
	Habitatområde - Natura 2000	 Mose - §3
	Naturbeskyttelsesområde	 Overdrev - §3
		 Strandeng - §3
		 Sø - §3
		 Vandløb - §3

3.5 Vandmiljø

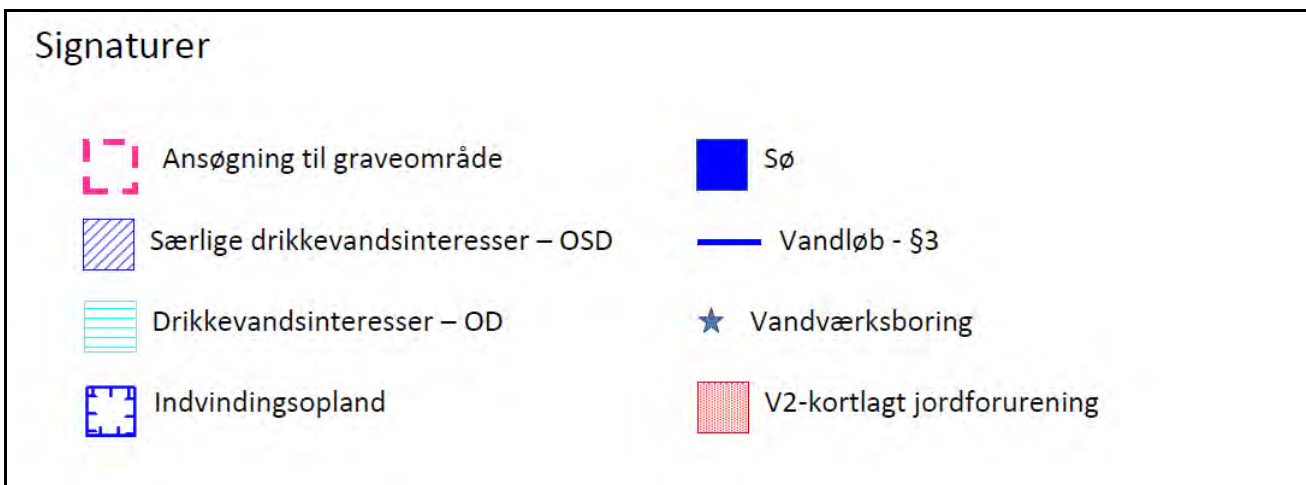
Det ansøgte område er udpeget som område med almindelige drikkevandsinteresser.

Der bør stilles vilkår til drift af grusgrave så der ikke tilføres materialer udefra der medfører risiko for grundvandsforurening. Adgangsveje bør afspærres med bom, der forhindrer kørsel til området med affald udenfor arbejdstiderne. Der er gennem hele indvindingsperioden risiko for olieudslip m.v. fra maskiner og køretøjer i tilfælde af at materiellet beskadiges. Brændstoftanke og pladser til tankning af maskiner bør derfor sikres mod udsivning af olie m.v.

Tilkørsel med rent jordfyld til råstofgrave er forbudt i henhold til Jordforureningsloven. Regionsrådet kan meddele dispensation fra forbuddet hvis der ikke er risiko for forurening af grundvandet. Det ansøgte område ligger i almindeligt drikkevandsområde hvor der eventuelt kan gives dispensation. Arealerne er også beskyttet mod jordforurening efter råstofindvinding er ophørt gennem forbuddet mod tilkørsel af jordfyld.

Kort 5. Vandmiljø

3.6 Nul-alternativet

Nul-alternativet udgør den sandsynlige udvikling hvis det ansøgte ikke udlægges som graveområde i råstofplanen.

Graveområdet ved Tjæreborg ligger meget centralt som forsyningsområde til Esbjerg. Hvis det ansøgte ikke udlægges som graveområde vil de nærmeste grusgrave ligge dels ved Tjæreborg Mark (6 minutters kørsel) og dels i Sønderjylland ca. 60 km mod syd. Et alternativ er Esbjerg Havn der ligger 12 minutters kørsel fra det ansøgte.

Der er på nuværende tidspunkt ikke udlagt graveområder i Sydvestjylland med en samlet mægtighed så behovet i de kommende 24 år kan imødekommes. Hvis det ansøgte areal ikke udlægges, betyder det at Regionsrådet skal finde råstoffer i andre områder som ikke er kendt på nuværende tidspunkt. Regionsrådet foretager løbende kortlægning af råstofforekomster og forslag til nye indvindingsområder vil blive fremlagt i kommende revisioner af råstofplanen eller som plantillæg.

Hvis arealerne ikke udnyttes til råstofgravning vil de fortsat være bynære rekreative områder

3.7 Overvågning af de væsentlige miljøpåvirkninger

Udlæg af et graveområde vil ikke i sig selv bevirke ændringer i miljøtilstanden for området. Det sker først efter der er meddelt en indvindingstilladelse på en række vilkår og ansøger har startet aktiviteterne. Overvågning af råstofplanens bestemmelser sker ved at kommunerne sender fremtidige afgørelser i råstofsager til regionen. Regionen kan derefter gøre indsigelse mod afgørelser, hvis de er i strid med råstofplanen.

Kommunerne har tilsynet med selve råstofindvindingen. I henhold til råstoflovens § 31 påser kommunalbestyrelsen, at råstofloven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes, at påbud eller forbud efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes. Kommunen har desuden tilsynet med beskyttet natur, samt plante og dyreliv. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

3.8 Ikke teknisk resumé af miljørapporten

Regionsrådet har modtaget ansøgning om udvidelse af graveområderne ved Tjæreborg i Esbjerg Kommune

Det ansøgte er vurderet i forhold til de oplysninger der i henhold til lov om miljøvurdering skal gives under hensyntagen til at råstofplanens placering i planhierarkiet. Udlæg af et graveområde i råstofplanen vil ikke i sig selv påvirke miljøet. Det er således kommunen der skal meddele tilladelse til råstofindvinding på en række nærmere bestemte vilkår efter ansøgning fra en råstofentreprenør og/eller lodsejer. Først når råstofgravning påbegyndes sker der en påvirkning af miljøet.

Råstofindvinding er en væsentlig påvirkning af landskabet og indvindingsaktiviteterne medfører belastning af omgivelserne i form af støj, støv og tung trafik. Der er risiko for forurening af grundvand ved olieudslip eller tilkørsel til råstofgraven med forurenende materialer. Råstofindvinding er begrænset til en nærmere bestemt periode – typisk 10 år for en indvindingstilladelse - hvorefter graveområdet skal efterbehandles efter en nærmere bestemt plan.

En indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår der har til formål at beskytte nabobebyggelse mod støj- og støvgener samt beskyttelse af nærliggende naturområder

Råstofplan 2012 for Region Syddanmark

og vandmiljøet. Kommunen fører tilsyn med råstofgrave og griber ind hvis der sker overtrædelser af vilkår eller hvis der sker forurening af miljøet.

Graveområdet ved Tjæreborg ligger meget centralt som forsyningsområde til Esbjerg. Hvis det ansøgte ikke udlægges som graveområde vil de nærmeste grusgrave ligge dels ved Tjæreborg Mark (6 minutters kørsel) og dels i Sønderjylland ca. 60 km mod syd. Et alternativ er Esbjerg Havn der ligger 12 minutters kørsel fra det ansøgte.

Regionsrådet vurderer at forsyning med råstoffer for graveområder ved Tjæreborg bør prioriteres højt på grund af nærheden til Esbjerg by. Der er dog bindinger i form af fredskov, beskyttelseszoner omkring gravhøje og beskyttet natur i tidligere gravesøer. De miljømæssige gener og risici ved råstofindvinding kan imødekommes med vilkår for indvinding og efterbehandling.